

Terror islamista i risc nuclear

El soroll de botes resulta ensordidor a la frontera del Caixmir, la més perillosa del món

MATEO MADRIDEJOS*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 8.12.08

Després de la carnisseria de Bombai, un dels pitjors atemptats terroristes en la història convulsa de l'Índia, la precipitada visita a la regió de la secretària d'Estat, Condoleezza Rice, i el cap de l'alt estat major nord-americà, l'almirall Mike Mullen, adverteixen que la tensió indo-pakistanesa, amb el risc nuclear que comporta, assoleix uns nivells inquietants. El soroll de botes comença a ser ensordidor a la frontera del Caixmir, la més perillosa del món, on conflueixen les ambicions de l'Índia, la Xina i el Pakistan, i s'estén fins als confins enigmàtics de les zones tribals pakistaneses limítrofes amb l'Afganistan, el santuari d'Al-Qaida i dels seus clons des del 2001.

Les informacions índies i nord-americanes confirmen la inspiració islamista de l'atemptat a l'escenari més occidentalitzat de Bombai i l'autoria del grup pakistanès Lashkar e Taiba (Exèrcit dels Purs), que es nodreix de l'irredemptisme musulmà al Caixmir, està connectat amb els talibans i actua com a franquícia d'Al-Qaida. Aquest mateix grup ja havia perpetrat l'atac suïcida contra el Parlament de Nova Delhi (el desembre del 2001), amb l'objectiu de forçar l'Exèrcit pakistanès a concentrar-se a la frontera oriental i abaixar la guàrdia a les zones tribals on s'organitzava paral·lelament el santuari de Bin Laden i els talibans fugits.

"NO CREC QUE les grans nacions del món puguin ser segrestades pels actors no estatals", va declarar el president pakistanès, Asif Ali Zardari, per condemnar l'atemptat de Bombai i sol·licitar implícitament al Govern indi que no prengui represàlies. En la mateixa direcció, el president electe dels Estats Units va eludir respondre a un periodista que li va fer la primera pregunta incòmoda en la seva lluna de mel amb l'opinió pública, i que resumeixo de memòria: ¿L'Índia pot utilitzar el dret de persecució de terroristes en sòl pakistanès que el candidat Obama va atribuir a les tropes nord-americanes a l'Afganistan?

La inquietud és pertinent, perquè el Govern d'Islamabad, encara que sorgit de les eleccions del febrer passat, per una vegada no falsificades, no es pot escudar en la trinxera de la sobirania i oblidar que està a sobre d'un barril de pólvora, amb un exèrcit fracturat i de vel·leïtats pretorianes, un islamisme radical que prossegueix el seu avanç imparable i uns serveis secrets (ISI) convertits en un Estat dins de l'Estat, que ensinistren i proveeixen grups terroristes al Caixmir o a l'Afganistan, de la mateixa manera que els anys 80, amb el beneplàcit de Washington, van armar els talibans per combatre contra els soviètics.

La protecció del Pakistan per part dels Estats Units i la Xina es va forjar durant els anys de la guerra freda i el cisma sino-soviètic, potser per contrarestar el neutralisme militant de la dinastia Nerhu a l'Índia i la seva aliança estratègica amb el Kremlin. Aquell equilibri precari no va poder evitar tres guerres indo-pakistaneses, la secessió de Bangla Desh i innombrables escaramusses. Després de l'enfonsament de l'antiga Unió Soviètica, Washington va agafar el relleu de Moscou, va negociar amb Nova Delhi i va aparèixer com la potència imprescindible per preservar la pau entre els dos estats sorgits de l'esclat de l'Imperi britànic el 1947.

Aquest endimoniat panorama es va complicar amb la irrupció de l'Índia i el Pakistan al club de les potències nuclears, la primavera del 1998.

El Caixmir està dividida entre l'Índia, el Pakistan i la Xina, però els nacionalistes indis reclamen tot el territori malgrat que la majoria musulmana és aclaparadora. Un augment de la tensió entre l'Índia i el Pakistan té l'efecte de rebaixar la vigilància i la repressió dels grups extremistes, en una situació ara més perillosa perquè la política de l'Índia, "oficina del món", està tenyida de nacionalisme des que el Partit del Congrés, laic, que pretenia representar tots els indis, independentment de la seva adscripció religiosa, va perdre l'hegemonia i va haver de competir amb el Bharatiya Janata, un partit nacionalista i hinduista, que va deixar de ser una secta per configurar una alternativa política que va estar en el poder des de l'any 1998 fins al 2004.

Els nacionalistes van posar sordina a l'amalgama excloent entre identitat índia i cultura hindú, però al voltant hi floreixen grups de fanàtics que reclamen l'annexió del Pakistan. En un ambient preelectoral, el Bharatiya Janata exigeix al Govern de Singh (Partit del Congrés), arquitecte de les reformes econòmiques, que respongui amb energia als atacs terroristes planejats a l'arxienemic Pakistan. Les tensions etnicoreligioses viuen una violenta escalada perquè la minoria musulmana de l'Índia (150 milions) se sent preterida en el desigual repartiment del miracle econòmic o perseguida pels extremistes hindús o atreta per l'islamisme radical.

L'ESTRATÈGIA dels Estats Units des del 2001, consistent a promoure un desglaç entre Islamabad i Nova Delhi, està amenaçada, igual que una de les prioritats explícites d'Obama: una aliança regional per combatre el terrorisme. Els terroristes saben que la cooperació entre l'Índia i el

Pakistan seria funesta per a les seves aspiracions, mentre que els militars pakistanesos consideren que l'Afganistan està dins de la seva esfera d'influència i rebutgen la intromissió de l'Índia de la mà d'Occident. La simbiosi de l'islamisme radical amb el militarisme fa versemblant un funest pronòstic: una nova confrontació podria desembocar en un holocaust nuclear.

*Periodista i historiador.